

Δείξε μου τὸν ἄνθρωπό σου (Λαμπρόπουλος Βαρνάβας Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Όταν κάποτε ὁ εἰδωολάτρης Αὐτόλυκος ζήτησε ἀπὸ τὸν ἅγιο Θεόφιλο Ἀντιοχείας νὰ τοῦ δείξει σὲ ποιὸν θεὸ πιστεύει, ὁ Ἅγιος τοῦ ἀπάντησε: «Δείξε μου τὸν ἄνθρωπό σου, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δείξω τὸν Θεό μου». Ἡ ἀπάντηση αὐτὴ τοῦ Ἁγίου μᾶς θυμίζει ὅτι θεολογία καὶ ἀνθρωπολογία στὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ εἶναι ἀλληλένδετες. Οἱ θρησκευτικὲς πεποιθήσεις τοῦ κάθε ἀνθρώπου ἐπηρεάζουν οὐσιαστικὰ τὴ διαμόρφωσή του καὶ τὴν ὅλη στάση του ἀπέναντι στὴ ζωὴ. Ὁ χριστιανὸς Θεόφιλος ἤθελε νὰ πεῖ στὸν μὴ χριστιανὸ Αὐτόλυκο ὅτι γιὰ ἐμᾶς ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα τοῦ ἑνὸς ἀληθινοῦ Θεοῦ· καὶ ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἀληθεύει στὸν βαθμὸ πού ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται νὰ μοιάσει στὸν θεάνθρωπο Χριστό.

«Τίμιος ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ»

Θὰ μπορούσαμε λοιπὸν νὰ ποῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τὴν περασμένη μεγάλη γιορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς «μᾶς ἔδειξε τὸν Θεό της», καὶ σήμερα, γιορτὴ τῶν ἁγίων Πάντων, «μᾶς δείχνει τὸν ἄνθρωπό της». Μὲ τὴν Πεντηκοστὴ ὁλοκληρῶνεται τὸ ἔργο τῆς θείας οἰκονομίας· τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς φανέρωσε «πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» γιὰ τὸ ποιὸς εἶναι ὁ Θεός μας καὶ μᾶς ἔδωσε τὸ πλήρωμα τῶν θείων χαρισμάτων μὲ τὰ ὁποῖα μπορούμε νὰ τοῦ μοιάσουμε.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι τὰ πρότυπα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀνθρώπου, οἱ Ἅγιοι, δὲν ἀντλοῦν τὴ δόξα τους οὔτε ἀπὸ ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα ἢ κοινωνικὴ προσφορὰ οὔτε ἀπὸ μία ἄχρωμη καὶ ἄοσμη ἠθικότητα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ νικηφόρα ἀντιμετώπιση τοῦ κακοῦ· πρόκειται βέβαια γιὰ μία νίκη ποὺ κατὰ κανόνα τοὺς κόστισε μαρτυρικὸ θάνατο. Στὴ σύγχρονη -καὶ ὄχι μόνο- κουλτούρα «κρύβουμε τὸν θάνατο σὰν νὰ ἦταν ἀτιμωτικός· σὰν νὰ ἦταν βρόμικος», ὅπως ἀναφέρει κάποια συγγραφέας. Ὁ ψαλμωδὸς ὅμως μᾶς λέει ὅτι εἶναι «τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ». Καὶ εἶναι τίμιος, γιατί «μαρτυρεῖ τῇ ἀληθείᾳ» (Ψαλμ. 118,37)· ἀποτελεῖ μαρτυρία γιὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Μαρτυρεῖ ὄχι γιὰ θεωρίες ἀλλὰ γιὰ γεγονότα· καὶ κατεξοχήν μαρτυρεῖ γιὰ τὸ θεμέλιο τῆς πίστεως μας, ποὺ εἶναι τὸ γεγονός τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ μάρτυρες, κατὰ τὸν πρῶτον ἀρνητὴ τῆς Ἀνάστασης καὶ μετέπειτα διαπρύσιο κήρυκά της ἀπόστολο Παῦλο, «ὑπέστησαν μαρτυρικὸ θάνατο, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν

ανάσταση καλύτερη από την πρόσκαιρη αποκατάσταση σ' αυτή τη ζωή». Περιφρόνησαν όχι μόνο όλα τὰ τερπνὰ αὐτῆς τῆς ζωῆς «ὕστεροῦμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι», ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ζωὴ τους, δίνοντας τρανὴ μαρτυρία ὅτι «δὲν εἶναι ἄξια τὰ ὅσα πάσχουμε καὶ ὑποφέρουμε τὸν καιρὸ αὐτὸ σὲ σύγκριση μὲ τὴ δόξα ποὺ πρόκειται νὰ μᾶς ἀποκαλυφθεῖ» (Ρωμ. 8,18). Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ «τῶν ἁγίων αὐτῶν δὲν ἦταν ἄξιος οὔτε μποροῦσε νὰ συγκριθεῖ πρὸς αὐτοὺς ὁλόκληρος ὁ κόσμος». Στὸν βαθμὸ ποὺ ἐκεῖνοι ἔβλεπαν καὶ ζοῦσαν ὡς ἀσύγκριτα τὰ πρῶτα μεγέθη (τωρινὰ παθήματα - μέλλουσα δόξα), στὸν ἴδιο βαθμὸ ἔγιναν ἀσύγκριτα καὶ τὰ δεύτερα (κόσμος - ἅγιοι).

Οἱ μάρτυρες καὶ ἡ κλήση τους

Πρῶην ἀγνωστικιστῆς καὶ μετέπειτα ἔνθερος χριστιανὸς συγγραφέας εὐστοχα ἐπισημαίνει: «Ὁ Χριστὸς δὲν γύρεψε προπαγανδιστές· ζήτησε μάρτυρες. Ἡ πίστη δὲν μπορεῖ νὰ καταντήσῃ λαϊκίστικα συνθήματα. Ἡ πίστη ὁμολογεῖται μὲ τὴ μαρτυρία· καὶ μαρτυρία εἶναι ὁ ἀντίποδας τῆς προπαγάνδας. Ἡ ἀληθῆς μαρτυρία εἶναι δύναμη κεντρομόλος, ἐπειδὴ ἀκτινοβολεῖ. Ὁ Μπέρξον τὸ εἶχε συλλάβει αὐτὸ ὅταν ἔγραφε γιὰ τοὺς ἁγίους: Οἱ ἅγιοι, δὲν μᾶς χρειάζεται νὰ κάνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνο νὰ ὑπάρξουν. Ἡ ὑπαρξή τους καὶ μόνο ἀποτελεῖ κλήση».

Στὸ ἐρώτημα «σὲ τί μᾶς καλοῦν οἱ ἅγιοι;» ἀπαντᾷ στὴ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: Μᾶς καλοῦν σὲ ἀγώνα κατὰ τῶν παθῶν μας, ἀφοῦ «πετάξουμε ἀπὸ πάνω μας κάθε βάρος βιοτικῶν πραγμάτων, ἐπιπλέον μάλιστα καὶ τὴν ἁμαρτία, στὴν ὁποία εὐκόλα κανεῖς παρασύρεται». Ἡ εἰκόνα εἶναι παρμένη ἀπὸ τὰ στάδια καὶ τὰ γυμναστήρια, ὅπου οἱ ἀγωνιζόμενοι ἀπέβαλλαν κάθε περιττὸ ἔνδυμα καὶ ἔμπαιναν στὸν ἀγώνα ἐλαφρότεροι. Οἱ καθημερινὲς μέριμνες, τὶς ὁποῖες συνεχῶς ἀπὸ τὴν ἀπληστία μας πολλαπλασιάζουμε, δημιουργοῦν «ὄγκον μάταιον», κατὰ τὸν ἅγιο Θεοφύλακτο, ὁ ὁποῖος μόνο πρὸς τὰ πάνω δὲν μᾶς ὀδηγεῖ. Ἀκόμη χειρότερη πτώση προκαλεῖ ἡ «εὐπερίστατος ἁμαρτία», ἡ ὁποία γεννιέται ἀπὸ τὸ ὅτι πανεύκολα «ὁ ὀφθαλμὸς δελεάζεται, ἡ ἀκοὴ καταθέλγεται, ἡ ἀφῆ γαργαλίζεται, ἡ γλῶσσα διολισθαίνει καὶ ὁ λογισμὸς εἶναι περὶ τὸ χεῖρον ὀξύρροπος».

Θεοποιὸς σχοινοβασία

Ὅλα αὐτὰ τελικὰ θυμίζουν ὅχι τόσο τὸν ἀθλητὴ ποὺ ἀγωνίζεται σὲ στερεὸ ἔδαφος ἀλλὰ τὸν ἀκροβάτη, ποὺ προσπαθεῖ νὰ περπατήσῃ πάνω σὲ σχοινί. Ὅταν κάποτε ρώτησαν νεαρὸ ἀκροβάτη πῶς κατάφερνε τόση ὥρα νὰ περπατᾷ σὲ σχοινί, τοὺς ἀπάντησε ὅτι εἶχε προπονηθεῖ, ἀτενίζοντας στὴν ἄλλη ἄκρῃ τοῦ σχοινοῦ τὸν ἔμπειρο ἀκροβάτη πατέρα του. Τὸ ἴδιο μᾶς καλεῖ νὰ κάνουμε ὁ κορυφαῖος «σχοινοβάτης τῆς πίστεως» Παῦλος: νὰ ἔχουμε πάντοτε στραμμένα τὰ βλέμματά

μας στὸν Χριστό, τὸν ἀρχηγὸ καὶ τελειωτὴ τῆς πίστες μας. Αὐτός, ὑπομένοντας τὸν ἀτιμωτικὸ διὰ σταυροῦ θάνατο, ἔγινε ὁ πρωτομάρτυρας τῆς ἀληθινῆς πίστες, ἀφοῦ —γιὰ νὰ καθίσει ἕνσαρκος στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα του— καταδέχθηκε νὰ «καθίσει» πρῶτα στὸ ξύλο τοῦ σταυροῦ «αἰσχύνης καταφρονήσας».

Εἶναι ἀρκετὰ δύσκολο γιὰ ἐμᾶς σήμερα νὰ κατανοήσουμε ποιά «αἰσχύνη» κατεφρόνησε ὁ Χριστός. Γιὰ νὰ νιώσουμε τὴ βαρύτητα αὐτῆς τῆς φράσης, πρέπει νὰ ξεντύσουμε τὸν σταυρὸ ἀπὸ ὅλη τὴν αἴγλη ποὺ τοῦ προσέδωσε ὁ ἐσταυρωμένος Βασιλεὺς τῆς Δόξης, καὶ νὰ τὸν δοῦμε μόνο σὰν τὸ τιμωρητικὸ ὄργανο τῆς πρὸ ὀδυνηρῆς καὶ ἐπαίσχυντης θανατικῆς ἐκτέλεσης τῶν ἀποβρασμάτων τῆς κοινωνίας. Αὐτὸν ὅμως τὸν σταυρὸ ὁ Χριστὸς τὸν θεώρησε τὴ μεγαλύτερή του δόξα· καὶ Αὐτὸν ἔκαναν ὄπλο καὶ δόξα τους οἱ Ἅγιοι Πάντες.

Πηγή: agiazoni.gr